

Osallistavan sosiaaliturvan kokeilu sosiaalityössä

STM toteuttaa yhdessä THL:n kanssa osallistavan sosiaaliturvan mallin kokeilua koskevan hankkeen. Hankkeessa valitaan kuusi kuntaa, jotka osallistuvat THL:n toteuttamaan osallistavan sosiaaliturvan koulutukseen ja ottavat käyttöönsä osallistavan sosiaaliturvan mallin vuoden 2018 alusta alkaen.

Osallistavan sosiaaliturvan mallilla tarkoitetaan työmenetelmien ja toimintojen kokonaisuutta, jossa sosiaalityön ammattilainen räätälöi yhdessä asiakkaan ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa asiakkaan tarpeita vastaavan toimintojen kokonaisuuden, joka tähtää asiakkaan hyvinvoinnin, terveydentilan, toimintakyvyn ja sosiaalisen osallisuuden kannalta parhaisiin mahdollisiin toimeilaisuuden ja osallisuuden tavoitteisiin (Kuvio 1). Osallistavan sosiaaliturvan malli viittaa sosiaalityössä olevaan osallistavaan ja valtaistavaan työtapaan, AVAIN-mittarin hyödyntämiseen sekä sosiaalityöntekijän mahdollisuuteen tehdä työvoima- ja yrityspalveluihin kuuluvia suunnitelmia, päätöksiä ja toimeenpanoja.

Osallistavan sosiaaliturvan koulutus

Osallistavan sosiaaliturvan koulutus on suunnattu niille kokeilukunnille, jotka sitoutuvat ottamaan käyttöön osallistavan sosiaaliturvan mallin ja sitä tukevan AVAIN-mittarin. Kustakin kokeilukunnasta koulutukseen osallistuu erikseen sovittu määrä sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia, joiden kanssa työnantaja on sopinut osallistavan sosiaalityön ja AVAIN-mittarin käytöstä osana sosiaalityötä.

Koulutuksen tavoitteena on, että

- osallistajat saavat käyttöönsä osallistavan sosiaaliturvan mallin ja kykenevät soveltamaan mallia sosiaalityössä
- osallistajat saavat käyttöönsä AVAIN-mittarin ja kykenevät tekemään sosiaalityön asiakassuunnitelman ja arvioimaan suunnitelman AVAIN-mittarin avulla
- osallistajat saavat käyttöönsä uusia osallistavia ja valtaistavia sosiaalityön työkaluja ja kykenevät kehittämään jo käytössä olevista välineistä entistä osallistavampia ja valtaistavampia
- osallistajat saavat ratkaisuja asiakkaiden osallistamisessa ja valtaistamisessa havaittujen esteiden ja hankaluuksien vähentämiseen ja poistamiseen

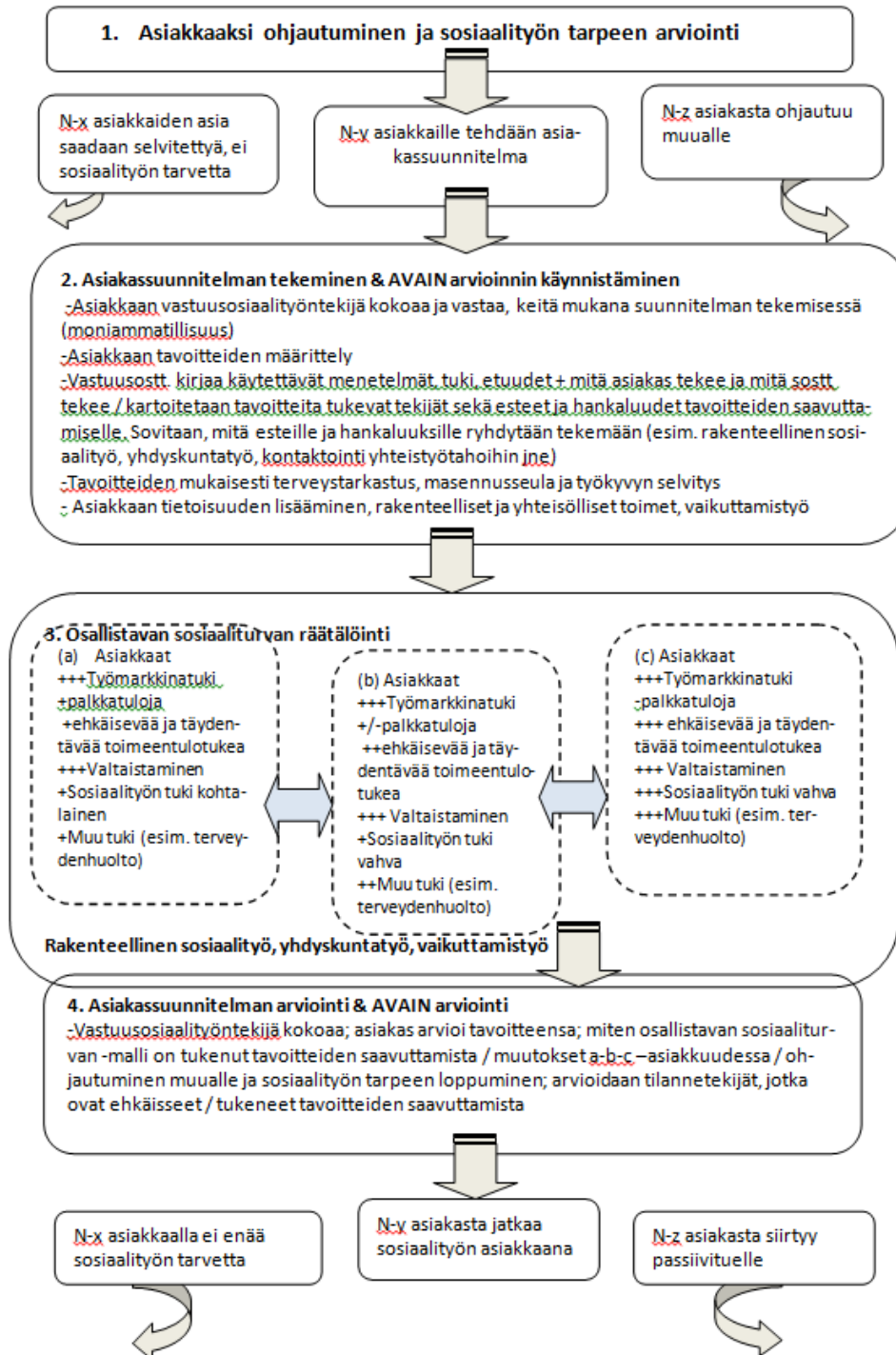
Viiden koulutuspäivän sarja järjestetään kolmessa jaksossa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella Helsingissä. 1–2 koulutuspäivät pidetään marraskuussa 2017, 3–4 tammikuussa 2018 ja viides koulutuspäivä helmikuussa 2018. Koulutuspäivien välillä tehdään etätehtäviä. Koulutus toteutetaan viiden lähipäivän jaksoissa. Koulutukseen sisältyy luentoja, harjoituksia ja itsenäistä työskentelyä. Koulutuspäivien välissä työstetään osallistavan sosiaaliturvan malliin liittyviä osuuksia itsenäisesti. THL:n kouluttajat tukevat osallistujia koulutusten välillä etäohjauksena, josta sovitaan koulutuksen alkaessa.

Hankkeeseen liittyvä tutkimus

Hankkeen tutkijat seuraavat osallistavan sosiaaliturvan vaikuttavuutta:

- Asiakkaiden tavoitteiden saavuttamista seurataan AVAIN-mittarin avulla. Vaikuttavuuden arvioinnin mahdollistamiseksi kunnat ottavat käyttöönsä THL:n AVAIN-mittarin.
- Hankkeessa on myös tavoitteena selvittää, kuinka sosiaalityön ammattilaiset kokivat osallistavien ja valtaistavien työtapojen ja AVAIN-mittarin käyttöönoton. Tätä tutkitaan hankkeen lopuksi haastattelemalla hankkeeseen osallistuneita työntekijöitä ja asiakkaita.
- Kelan toimeentulotukirekisteriaineistojen avulla tutkitaan toimeentulotuen saannin kestoa ja kuinka osallistavan sosiaaliturvan mallin käyttöönotto vaikuttaa toimeentulotuen saannin keston.

Kuvio 1. Osallistavan sosiaaliturvan malli

Syys- lokakuu 2017	Marraskuu 2017	Joulukuu 2017	Tammikuu 2018	Helmikuu 2018	Maaliskuu 2018	Huhtikuu 2018	Toukokuu 2018	Kesäkuu 2018	Heinäkuu 2018	Elokuu 2018	Syyskuu 2018	Lokakuu 2018	Marraskuu 2018	Joulukuu 2018	Tammi- maaliskuu 2019		
Hankkeen käynnistys Kuntien valinta	Osallistavan sosiaaliturvan mallin + AVAIN-mittarin koulutus																
			Etätuki				Etätuki				Etätuki						
			Osallistavan sosiaaliturvan mallin toteutus											Kokeilun päätös			
			AVAIN, ensimmäiset arvioinnit							AVAIN, loppuarvioinnit						AVAIN- tiedon analyysi ja tulokset	
			Rekisteritiedon seuranta														Tiedon- keruun analysointi ja tulokset